

HATÁRŐR

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A vámsorompó — a magyar küszöbön!

A Határőr részére írta: Batthyány Tivadar gróf.

Ausztria gazdagságát, anyagi fölényét Magyarország fölött, a nép jólétét, annak köszönheti elsősorban, hogy ipara nagy és erős. A külföldi export-kivitele Ausztriának aránylag csekély, mely miként a statisztikai adatok mutatják, az összes osztrák ipari termékek azon része, amely nem fogyasztatik el magában Ausztriában, kétharmad részében Magyarországra kerül és csak egyharmad része a vámkülföldre. Az az 1000 millió korona, amelyet mi Ausztriának évente fizetünk ipari cikkeiért, képezi az osztrákok boldogulásának alapját. De egyúttal ez a helyzet okozza azt is, hogy magyarországi szegény véreink nyomorognak és folyton nagyobb számban kénytelenek a vándorbotot kezükbe venni. Ezen a helyzeten Magyarország javára alaposan csak úgy változtathatunk, ha fölállítjuk a vámsorompókat s ezzel az idegen ipari termékek behozatalát megnehezítjük. Vámsorompókat az ország határán felállítani nem lehet, mert sajnos a külállamokkal a kereskedelmi szerződés megvannak. Amint azonban meg nem tehetünk az ország határán, azt megteheti minden magyar ember a maga portáján, vagyis ne csak határozza el, de alkalmazza az életben is minden magyar ember, mindenki, aki szereti a hazáját, aki szereti a magyar népet, hogy ezentul mindent amit idehaza termelnek, csakis hazai forrásból vásárolja, — az osztrák cikket pedig külszöböljük ki. Egy kis erély, kevés jóakarát, erős elhatározás, egyéb nem szükséges ahhoz, hogy rövid időn belül minden magyar családban,

minden magyar telepen, gazdaságban stb., az igénybevett ipari termékek kizárólag magyar kéz munkájának eredményei legyenek.

Akárhány konkrét példával tudnám bebizonyítani, hogy már ma is teljesen ellehetünk az osztrák áruk nélkül. Folytassunk tehát szünet nélkül agitációt az irányban, hogy magyar ember csakis magyar cikket fogyasszon. Át kell hatnia egész társadalmunkat annak tudata, hogy aki a vámsorompót nem állítja fel saját családi otthona körül, bünt követ el. Ha pedig mindnyájan nemcsak szavakkal, de tettekkel is támogatjuk iparunkat, rövid néhány éven belül százával fognak az új magyar ipartelepek létesülni s ezzel mi az osztrák gazdasági iga járma alól felszabadulunk.

A nemzet követelése.

Írta: Kalmár Antal dr.

Követeléseink:

1. Vámszerződés — vámszövetség helyett 1917-ig, azután pedig önálló vámterület még akkor is, ha akármilyen jeges eső is esik Bécsből. Ha elég esze volna a magyar országgyűlésnek: fölállíthatná már 1908. januárius első napjára is az önálló vámterületet. Mert az a vámszerződés, amit most akar Bécs, az ugyan nem hoz a magyar konyhára egy fityinget se, de legalább még tíz esztendeig vakul tőle a magyar! Minthogy azonban a dualizmus politikai egységét már csak a gazdasági egység kócmadzagja tartogatja össze úgy, ahogy, — ennél fogva sok itt az akadály: nem akarja az osztrák kormány, nem akarja az osztrák császár és nem akarja a magyar király.

2. A valuta-szabályozás befejezése, vagyis a kötelező készpénzfizetések fűvétele. Az erről szóló törvények már tizenhat év óta ott porladoznak a magyar Corpus Jurisban. Minthogy azonban Magyarország kereskedelmi mérlege már régen aktív: ennél fogva a kötelező készpénzfizetést Magyarország minden pillanatban

megkezdheti. Valutánkat a külföld különben is már így honorálja. Amde mi lenne, ha a rendezett valutájú Magyarország számára nyitva állana az egész világ pénzpiaca (és mi nem Ausztria páncélszekrényeiből kukuskálnánk ki! Ennél fogva sok itt is az akadály: nem akarja sem az osztrák császár sem a magyar király.

3. A magyar állampapiroknak fölszabadtása az osztrák járadékadó alul. Valóságos birkabutaság, hogy az osztrák megadóztathatja a magyar állampapirokat, mi pedig nem adóztathatjuk meg az osztrákét. Amde sok itt is az akadály: nem akarja sem az osztrák kormány, sem az osztrák császár, sem a magyar király.

4. A fogyasztási adók szétválasztása. Tudvalevőleg a XII. t.-cikk értelmében a szesz-, cukor- és a sörfogyasztási adókat egyforma elvek szerint kell kezelni Ausztriával. Am ez 1867-ben még nem volt számbavehető sérelem, mert akkor állami bevételeinknek csak 14 százaléka voltak a fogyasztási tételek; ma azonban már 80 százalék esik a fogyasztási adókra, ez pedig azt jelenti, hogy az állami bevételeink legnagyobb részéről mi Ausztria nélkül nem intézkedhetünk. Ettől a szörnyű nyügtől tehát szabadulnunk kell már csak azért is, hogy az egységes vámterület mellett is kifejleszthessük a közbeneső vám-vonalakat, amint például azt a cukor-surtaxenál látjuk. De nagyok itt is az akadályok: nem akarja az osztrák kormány, nem akarja az osztrák császár és nem akarja a magyar király.

5. A Széll-féle kiegyezés vasúti tarifális határozatainak a fentartása. Ezt Beck ur egyoldalulag már ugy is megszegte (és még őt mernek ordítani a reciprocitásról!), mert megszüntette a magyar lisztnek eddig élvezett kedvező tarifáját az osztrák vasúton. Kossuth erre ugy akar válaszolni, hogy Pozsonyban átrakodót létesít s az oda kedvező vasúti tarifával szállított gabonát és lisztet hajóval akarja a Dunán olcsón tovább szállítani. Van azonban akadály itt is elég, mert: nem akarja az osztrák kormány, nem akarja az osztrák császár és nem akarja a magyar király.

6. A magyar tenger- és folyamhajózás teljes szabadságát is meg kell teremtenünk, hogy ezáltal megteremtjük a magyar kereskedelem tengeri önállóságát. De tenger itt is az akadály: nem akarja az osztrák kormány, nem akarja az osztrák császár és nem akarja a magyar király.

A vádbeszéd.

— A Határőr eredeti tárcája. —

A fiatal ügyész ur, a ki tizennégy nap előtt házasodott, esküvője óta először ma éjjel jött későn haza a vendéglőből. Vig társaság, régi ismerősök, vig cimborák voltak együtt és ő, természetesen sok marasztalás után, egy kicsit elfeledte magát.

Csak lábujhegyen jött a hálószobába és a nélkül, hogy gyertyát gyújtott volna, leakart feküdni. Mámorában is udvarias volt s nem akarta életpárját fölverni.

Hanem éppen udvariassága szolgáltatott okot egy éjjeli jelenetre.

Ahogy sötétben botorkált a mosdóba jól megütötte magát és midőn ijedten visszahátrált, eldöntött egy székot.

Az ügyészné asszony erre a különleges zajra fölriadt és ijedten kérdezte:

— Te vagy férjecském?

— Milyen kérdés? Vagy vársz még valaki mást?

— Ne légy goromba! — pattant föl az asszony.

— Én és goromba? Ez lehetetlen.

— Most kell haza jönni? Már három óra!

— Ha itthon lettem volna, ebbe az időben szintén annyi óra volna — viszonzta a férj.

— Jó lesz, ha filosofiára adod magadat.

— Új pályát kezdeni most már késő.

— Emlékszel ma egy évre.

— Hogyne, 30-ik április volt. Akkor ismerkedtem meg kedves papáddal és még nálánál is kedvesebb lénnyel, veled — szolt ellágyulva a fiatal férj.

— Hát az előtte való estére emlékszel-e? — kérdezte a nő, kinek hangja a szép visszalelésés folytán reszketett.

— Nagyon is. Egy jácmin bokor árnyában üldögéltünk és megismételtük a már-már feledésbe ment szerelmi eskünköt.

— Elöttem térdeltél és olvadékony hangon rebegtél örök hűséget. Oh akkor egészen más ember voltál.

— Sajnálom, hogy szerelmi vallomás helyett nem arra tanítottalak, hogy jeremiásokkal soha se állj elő.

— Hiszen lámpással se találtál volna jobb, hűbb asszonyt és feleséget.

— Az az est, boldogságával és élveivel még élénk emlékemben él.

— Akkor bizonyonyal emlékezni fogsz igéretedre is, mondta gyorsan a nő.

— A felhők tornyosulnak.

— Azt ígérted, hogy karjaidon fogsz hordani.

— Nem lehet édesem, igazán nem lehet.

Azóta te két kilót híztál.

— Minden kívánságomat a szememből olvasod, folytatta a nő, férje közbeszólására nem figyelve.

— Ha ezt az ígéretemet teljesítetted volna, ma mind a két szememre vak vagyok, annyi sokat kellett volna olvasni.

— Azt is mondtad, hogy a kapukulcsot csak nevérdől fogod ismerni.

— Mi a háziurtól két kapukulcsot kaptunk és egyik véletlenül a kabátom zsebében van.

— Akkor mindent izletesnek találtál, amit én főztem, most mindennap új panaszod van főztem ellen.

— Ismerd el, hogy méltán. Tegnapelőtt a leves olyan sós volt, mint a hering, tegnap a pecsenye koromfeketére volt égve, ma a burgonya, kedvenc vastagtelem volt éhetetlen.

— Gyujtsd meg a lámpát!

— Felesleges, sötétben is hallom hangodat.

A menyecske elhallgatott és azt a férj javára akarta felhasználni és tapogatódzva ment ágya felé. De alig ment egy pár lépést, az asszony újra megszólalt:

7. Az önálló magyar jegybank föllállítása. Az Osztrák-Magyar Bank ama szabadalma, hogy a magyar nemzet engedelmeivel értéktelen papírosra aranyat érő betűket nyomathasson: 1910. december 31-én lejár. Másnap már állani kellene a Magyar Nemzeti Banknak, mint a magyar hitelviszonyok mérőjének, hogy Magyarország felszabaduljon az osztrák pénzig 145 esztendő járma alul. De bizony ezt sem akarja: sem az osztrák kormány, sem az osztrák császár, sem a magyar király!

Szélhámos asszony.

A fátyolos nő.

A női Strassnoff.

Tavaly nyáron a pétervárad 70-ik es. és kir. gyalogezred egyik derék magyar hadnagya: *Liebmann Péter* tudvalevőleg tragikus módon a Dunába fuladt. Egy tisztihelyetessel és egy szakaszvezetővel hármashan csolnakázni voltak, de a kis ladik a három ember súlyát nem bírta el és felborult. Liebmann Péter hadnagy a szakaszvezető és tisztihelyettes megmentésén fáradozott, ami sikerült is neki, de őt magát egy örvény elsodorta és a Duna habjaiban lelta a halálát. Holttestét csak napok múltán vetette fel a víz. A fiatal hadnagy tragikus halála széles körben mély és igaz részvétet keltett. Természetesen legfájdalmasabban *Liebmann Péternek* Ókérén lakó szülei voltak lesújtva, akik ma is megtörve siratják a család büszkeségét: a korán elhalt fiatal hadnagyot.

A család fájdalmas bánatával ravaszul élt vissza egy újvidéki nő, aki nagystilű szélhámosoknak is büszkeségére való merészséggel és ravaszsággal csalta meg az ugyis mélyen lesújtott családot.

Március 27-én egy gyászba öltözött fátyolos nő jelent meg néhai *Liebmann Péter* hadnagynak ókéri atyai házában. Kezében hatalmas koszorút tartott, melynek selyem szallagjára rá volt írva: „*Dem treuen Kamerad — Josef Heil*“.

A bőbeszédű fátyolos nő „*Josef Heil Oberleutnantsgattin*“-nak adta ki magát és arra kérte az elhalt Liebmann hadnagy Terézia nővérét, hogy vezesse el fivére sírjához, mert ezt a koszorút főhadnagynak férje küldte elhunyt jóbarátja és bajtársa sírjára. Liebmann Terézia mélyen meg volt hatva a gyöngédség ezen meghatóan szép jelétől és hálás szívvvel kísérte ki a gyászruhás nőt az ókéri temetőbe és együtt könnyeztek a fiatal hadnagy sírjánál. . .

E hó 5-én az állítólagos főhadnagyné újra Ókérre utazott és újból felkereste Liebmann Terézt, akit egyedül talált odahaza, mert az öreg Liebmann horvátországi birtokán volt. A fátyolos nő az ismeretségre támaszkodva, nyomban előadta jövelele célját. Elmondta, hogy *Liebmann Péter* hadnagy G1. pétervárad 70-ik es. és kir. gyalogezred főhadnagynak egy hatszáz koronás váltót irt alá és a főhadnagy most nagy bajban

van, nem tudja kifizetni és arra kéri Liebmann Terézt, hogy adja neki a 60 koronát kölcsön. Liebmann Teréznek, — mivel apja távol volt — csak 100 koronája volt, azt odaadta azzal, hogy az állítólagos főhadnagyné ezzel a pénzzel atyja birtokára utazzon, aki neki a hiányzó pénzt át fogja adni. A fátyolos nő azonban erre nem volt hajlandó, mire Liebmann Teréz a hiányzó 500 koronát kölcsön kérte és a gyászruhás nőnek átadta, aki egyuttal bejelentette, hogy a 70-ik ezred ezredese legközelebb Ókérre jön és szintén koszorút hoz magával.

Csak tegnapelőtt tudta meg Liebmann Teréz, hogy ravasz csalóval volt dolga és jelentést tett az újvidéki rendőrségnél. *Vései Elek* rkptány a fátyolos nőt özv. *Nei Rezsőné*, újvidéki lakos személyében kinyomozta *Neiné* tettét beismeri. Az ügyet áttették az ügyészséghez.

— A legfőbbet, amit ígértél elfeledtem neked mondani.
— Majd reggel, szívem.
— Nem, most. Te azt fogadtad, hogy a vendéglőket, nyilvános mulató helyeket tiz lépésre fogod kerülni, a kártya és kuglijátékokt abbahagyod. Jól emlékszem akkori szavaidra. Akarod, hogy idézzem? „Az én szívem felének, így nevezted egy évvel ezelőtt, nyugodalmas, boldog életet akarok biztosítani“.

Az ügyész szerencsésen elérte nyughelyét, hamarosan beleugrott és a paplant jól magára huzta úgy, hogy nevének dünyögését hallotta, hanem ezt is csak néhány percig, mert elaludt.

A menyecske mikor nem kapott választ, megunt beszédet és ő is Morpheus lágy karjainak engedte át magát.

Alig tiz perc múlva az ügyész álmában félhalkan beszélni kezdett:

— Az utolsó tanu vallomása szerint, ön ígéretének nem tett eleget, a szegény nőt megcsalta, hiszékenységet kijátszotta. Bűne világos, mint a fénylő csillag. Én tehát mint közzváltó a vádlottat két évi fegyházra kérem elítélni és kérem a t. bíróságot, hogy a vádlottat azonnal tartóztassa le.

van, nem tudja kifizetni és arra kéri Liebmann Terézt, hogy adja neki a 60 koronát kölcsön. Liebmann Teréznek, — mivel apja távol volt — csak 100 koronája volt, azt odaadta azzal, hogy az állítólagos főhadnagyné ezzel a pénzzel atyja birtokára utazzon, aki neki a hiányzó pénzt át fogja adni. A fátyolos nő azonban erre nem volt hajlandó, mire Liebmann Teréz a hiányzó 500 koronát kölcsön kérte és a gyászruhás nőnek átadta, aki egyuttal bejelentette, hogy a 70-ik ezred ezredese legközelebb Ókérre jön és szintén koszorút hoz magával.

Csak tegnapelőtt tudta meg Liebmann Teréz, hogy ravasz csalóval volt dolga és jelentést tett az újvidéki rendőrségnél. *Vései Elek* rkptány a fátyolos nőt özv. *Nei Rezsőné*, újvidéki lakos személyében kinyomozta *Neiné* tettét beismeri. Az ügyet áttették az ügyészséghez.

HIREK.

Színházi heti műsor. Szerdán először: Milliárdos kisasszony, operett. Csütörtökön: Bob herczeg, operett. Pénteken először: Mignon, opera. Szombaton először: A tolvaj, színmű. Vasárnap délután: Nebántsvirág, énekes színmű; este először: Ipanuram, népszínmű.

Személyi hir. *Balla Aladár dr.* főispán kedd délután négy órakor hivatalos ügyben Budapestre utazott. A főispán szombat este érkezik haza Újvidékre.

Eljegyzés *Fischer Emmi* urleányt, *Fischer Jakabnak*, az újvidéki izr. hitközség érdemes jegyzőjének szeretetreméltó leányát eljegyezte *Vajda Gerő* bpesti fakereskedő.

Készül a névjegyzék. A központi választmány által kiküldött összeíró bizottság az országyűlési képviselőválasztóknak jövő évre érvényes névjegyzékével mar elkészült. Az új névjegyzék legközelebb közszemlére lesz kitéve a városházán, mely alkalommal minden érdekelt megtekintheti s felszólamlással élhet ellene. A kitétel és felszólamlás határidejét hirdeteményileg fogja tudtára adni a központi választmány a közönségnek.

Jön az elnök. Csarsch Dezső, az új törvényszéki elnök több újvidéki ismerősének levelet irt, amelyben arról értesíti őket, hogy e hó 30. napján megérkezik Újvidékre, másnap a törvényszék teljes ülésében leteszi a hivatali esküt s azután átveszi hivatalának vezetését. Az új elnök e leveleiben arra kérte ismerőseit, hassanak oda, hogy a lehető legegyszerűbb legyen esetleges fogadtatása. Az elnök családja csak az ősszel fog Újvidékre átköltözködni.

Teljes létszám. Közönségünk s különösen az ügyvédek köréből nagy volt a panasz amiatt, hogy járásbíróságunk 5 bírói állása közül kettő heteken át nem volt betöltve. A héten ez a valóban jogos panasz teljesen orvosolva lesz, mert az egyik helyet betöltő Zombory Jenő volt törvényszéki albiró hetfőn már megkezdte a járásbírósnál bírói működését. E hó 25. napján Wertheim Gyula albiró is visszatér Zsablyáról Újvidékre, minek utána Malirsch Károly zsabylai albiró hosszas betegségeből kigyógyult.

Abbahagyott építkezés. Lábás Mihály az újvidéki új izraelita templom építési vállalkozója szombaton a templom továbbépítését egyoldalúan megszüntette azon indoklással, hogy a templomépítő bizottság a vállalkozási összegnek egyik esedékes részletét nem fizette volna ki. A hitközség Lábás visszalépését nem fogadta el s így Lábással minden bizonnyal porre kerül a dolog. Az építő bizottságnak azonban — értésülésünk szerint — az a szándéka, hogy a pör kimeneteléig nem engedi szünetelni a templom építését, hanem Lábás kárára és veszélyére valakire rábizza az építés folytatását.

Belgrádiak városunkban. A belgrádi tanítóképző növendékei több tanárunk vezetése alatt hetfőn és kedden városunkban tartózkodtak s igen nagy érdeklődéssel csoportosan megtekintették különböző közművelődési és gazdasági intézményeinket s vállalkozásainkat. A külföldi vendégek átrándultak Újvidékről Péterváradra, Karlócára s Kameniczára is. Az elutazás kedden este történt.

Brankovics patriárka kapkodása. A szerbek érsekpatriárkája: *Brankovics György* felett a lélekharang már akkor

megkondult, amikor a karlócai gör. kel. szerb egyházi nemzeti kongresszus ez év telén az egyházfejedelem felett, — annak közismert viselt dolgai miatt, — pálcát tört. *Brankovics* sorsa a megbélyegző határozat óta meg volt pecsételve. Nem használ az ellen se rugkapálódzás, de még a nábob úr mentőakciója se, a melyet — patriárka barátja érdekében oly lármásan megindított. De *Brankovics György* se puha legény. Vágtak már a fejéhez külböb dolgokat és ő piros talárjával és magasrangú barátainak közbenjárásával eltussolta kisedet ügyeit. De most a nemzeti kormányának a közéletet megtisztító korszakában nem boldogul az érdemes egyházfő. Utolsó kísérletet tesz most. Ha sikerül, jó és akkor marad, ha nem sikerül: azt hiszi, akkor is marad. Tegnap kedden reggel a gyorsvonattal Budapestre utazott, ahová déli 1 órakor érkezett. A pályaudvaron *Bogdanovics* Lukián, budai gör. kel. szerb püspök várta, akinek budai palotájába hajtatott, ahová megszállott. Tegnap délután, — ahogy a Határőrnek Budapestről telefonálják, — Budán a püspöki rezidenciában értekezlet volt, melyen *Brankovics*on, *Bogdanovics*on kívül *Létics* temesvári püspök, *Popovits Vazul István*, a budapesti Tökölíanum igazgatója és a patriárka hívei közül többen vettek részt. Az értekezleten *Brankovics* megmaradásának eshetőségeit vitatta és hír szerint a kormányának a következő előterjesztést fogja tenni: 1. *Semmisítse meg a kongresszus határozatait.* 2. Az általa javaslatba hozott önálló párti (radikális ellenes) kongresszusi képviselőt királyi biztossá nevezzék ki és ez intézze az autonómia ügyeit. 3. Melléje koadjutor rendeltessék. 4. *Ömaradjon meg patriárkának* és ha ez nem menne, utódja vagy *Létics*, vagy *Bogdanovics*, tehát a patriárka két püspökökrona közül az egyik legyen. — A patriárka ezen kapkodása is csúf vereséggel fog végződni, mert ő megbukott és utódja mindenki lehet, csak az nem, akit ő ajánl.

Bortermelők figyelmébe. A bortermelők egyesülete közhírré teszi, hogy vasárnap délután 3 órakor saját kísérleti telepén egy hazai gyáros saját gyártmányu szőlőkapáló ekét fog bemutatni, melynél az érdeklődőket szívesen látják.

Merénylet Sikorszky főhadnagy ellen? A bpesti keddi lapok azt a hírt közlik, hogy hetfőn reggel Sajkásszentiván állomáson az indulófelben volt személyvonatból a községbe induló *Sikorszky Zsigmond*, Újvidéken állomásozó csendőrfőhadnagyrára, aki vizsgálat céljából ment a községbe, — revolverből rálöttek. A vonatot megállították. A főhadnagy néhány alsókabóli legényt letartóztatott és a községbe kísértette. Az illetők Titelre fősorozásra utaztak. A dolog állítólag bosszu műve. — *Sikorszky* főhadnagyot, miután tegnap a városból távol volt, nem kérdezhettük meg a hír hitelessége felől, miért is azt csak fenntartással közölhetjük.

Jól értesültség. A fővárosi lapokba a Magyar Távirati iroda utján a következő hír került bele:

„A Duna rohamosan árad. Az újvidéki oldalon kilépett medréből. Veszély egyelőre még nincs. A katonaság Péterváradon az óvintézkedéseket megtette. Újvidéken az árvizbizottság permanenciában van. A sáncok egy részét áthidalták, ami veszély esetén alkalmas a menekülésre“.

Valótlan, hogy árvizveszedelem volna és hogy az árvizbizottság permanenciában van, hisz még egyetlen ülést sem tartott, mert ennek

eddig szükségességét nem látták. De fő a jól értesültség.

Megtalált pénzcsinológép. Egyik régebbi számunkban megemlékeztünk már arról, hogy a rendőrség Popovics Ignácznak, a most is fogházban ülő nagy pénzhamisítónak újvidéki lakásán több 20 és 10 koronás hamis arany-pénzt fedezett fel. A rendőrség azóta folyton kutatott a pénzcsinológép után is, míg végre hétfőn sikerült azt Vesei Elek rendőrkapitány-nak ugyancsak Popovics lakásán megtalálni. A „stanczni“-t a rendőrség lefoglalta s elküldötte az újvidéki törvényszék vizsgáló-bíró-jához, akinél Popovicsnak összes viselt dolgai miatt folyik a vizsgálata.

Ipartestületi alapszabályok. A szegedi kereskedelmi és iparkamara e hó 26-án pénteken d. u. 2 órakor a kamarai székház termében ülést tart, amelyen a többek közt Ujvidék sz. város rendőrkapitányi hivatalának 2148/1907. számú átírata az ipartestület létesítése tárgyában, — a közös bizottság javaslatával, — tárgyalás alá kerül.

Vizállás a Dunán. A Duna vizállása szombat óta nem változott. Magassága ma is olyan, amint már vasárnapi számunkban megírtuk. Magasabb vizállás a mostani viszonyok mellett nem is várható, de viszont alacsonyabbat sem lehet remélni, mert a Száva és a Tisza erősen árad még mindig s a felső Duna vízének lefolyását akadályozza.

Automobil elgázolás. Két újvidéki fiatal iparos: *Reich Ferenc* és *Reich József* vasárnap délután saját készítette automobilukon a városban sétakocsizást tettek és eközben a főtéren *Horváth Matild* asszonyt elütötték. Az automobilozók idejekorán kúrtjelzést adtak, de Horváth Matild annyira meg volt ijedve, hogy nem tért ki a robogó és pöffékelő masina elől, mely végül is elütötte. Az asszonyt, — ki könnyebben sérült meg, — a pirosi utca 8. alatti lakására szállították. A két Reich fiu az asszonynak fájdalomdíjat fizetett és így az automobilkirándulás és elgázolás békés elintéztést nyert.

Uj menetrend. Ezévi június hó elsején az újvidéki-zombori vonalon új menetrend fog életbe lépni. E napon fogják ugyanis a jelenleg még el nem készült Turja-óbecsei vonalszakaszt a forgalomnak átadni, amikor is a mostani két vonatpárán kívül még egy harmadik is fog közlekedni.

Elhunyt tanár. A pestmegyei Kiscebén f. hó 18-án 57 éves korában elhunyt *Horváth József* főgimn. nyugalmazott tanár. A megboldogult húsz éven át működött a helybeli magyar főgimnáziumnál és ezalatt az idő alatt tekintélyes, a közéletben is szerepet vívó polgára volt Ujvidéknek. Váratlanul érkező halálhírére számos régi ismerőse és jó barátja előtt ujul meg emlékezete, akik e derék férfi elhunytja miatt mindnyájan ószinte fájdalmat éreznek.

Tűz a vásártéren. Hétfőn délután egy a vásártéren rakott szénaboglya kigyuladt s dacára tűzoltóságunk gyors beavatkozásának, teljese elporladt. A boglya Búzás János tulajdona volt. A tűz oka ismeretlen.

Kanyaró az iskolákban. A kanyaró városunkban járványszerűen lépett fel, úgy hogy a magyar polgári leányiskolát e hó 10-étől hétfőig zárva kellett tartani. A rókusai róm. kath. elemi iskola e hó 15-e óta, a református elemi iskola e hó 22-e óta két hétre — a nagy arányban fellépett kanyaró miatt — be lett zárva.

Herkulesből — fegyenc. Nem is olyan régen még rettegett ember volt Jelenek Ferenc mindazok körében, akik bámulói a nyers emberi erőnek, amikor mint egy-egy cirkusznak Herkulése egymás után verte földhöz minden városnak legerősebb emberét. Jelenek Ferencet azonban nem elégitette ki a végtelen bámulat, melyben e vitézkedésért csordultig volt része s más babérokra támadt ellenállhatlan vágy szívében. Valami olyasféle vágy, amelynek kielégítése nem hervadó babért és üres tapsokat, hanem egy kis anyagit is eredményez. Egy szép napon azután elhatározta, hogy felcsap lókötnék. Az elhatározást nem sokára a tett követte s alig telt el pár hét, Jelenek Ferenc már egész kis ménest lopkodott össze a Bácska déli részében és Szlavóniában. Minthogy pedig a lovaknak pokróc és abrakos tarisznya is kellett, fogta magát Je-

lenek s herkulesi erejével könnyű szerrel feltörvén Russics György palánkai szűrősnék üzletét, onnan több lópokrócot és abrakos-tarisznyát ellopott. Ha azonban nem került bajba Jelenek addig, míg mészárossegédeken próbálgatta izmainak vaserejét, bajba került azonnal, mihelyt egy kis lakaton érezte Herkulési mivoltát, mert a palánkai csendőrök lefülelték s minek utána azok előtt összes viselt dolgait elbeszélte, az igazságszolgáltatás kezeibe került. Jeleneket a lólopásokért a mitrovicai törvényszék vonta felelősségre s 6 évi fegyházra ítélte; a palánkai lopásért pedig szombaton az újvidéki törvényszék előtt állott, ahol a mitrovicai 6 évi fegyház hegyibe még 2 évi fegyházat kapott. A törvényszék ítéletébe Jelenek megnyugodott s csak azt kérte, hogy ezt a 2 évet ne Mitrovicában, hanem valamelyik magyarországi fegyházban tölthesse ki, mert odaát Horvátországban nem gyerekség fegyházba tilni még egy — Herkulésnek is.

Ülésező bizottság. A katonai és polgári elemekből álló ugynevezett négyes felülvizsgáló bizottság tegnap d. e. 10 órakor Péterváradon, tr. Balla Aladár főispánunk elnöklete alatt ülésezett, mely alkalommal több, a katonai szolgálatra alkalmatlannak jelzett, vagy az alól magát mentesíteni kért katonaköteles egyént vizsgálta felül.

Tanítók gyűlése. Az újvidék — palánkai róm. kath. tanítóegylet 1907. évi szeptember hó 12-én Ujvidéken tartja rendes közgyűlést és pedig a következő tárgysorozattal: 1. 9 órakor Veni Sancte. 2. Elnöki megnyitó. 3. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 4. A választmány által kitűzött és a tanító bizottság által jutalmazásra ítélt munkálatok felolvasása, megvitatása, megjutalmazása. 5. Jelentés a pénztár állapotról. 9. Indítványok. A pályafeltételek a következők:

1. Miután a vallástalan és hazátlan szociáldemokrácia minden erejét mefeszíti, hogy a proletáritás anyagi érdekeit felkarolja, lelkebe a valóságüloletet és a haza kicsinlését oltsa és miután tervszerű és kitartó munkájával már a kath. munkásnép nagy részét is táborába sikerült terelni, fejtsék ki mit tehet a tanító: 1. az iskolában, 2. az iskolán kívül, hogy a keresztény nép a keresztény elvek zászlaja alatt szervezkedjék anyagi helyzetének javítása céljából? E tétel kidolgozásával: Léh Jakab, Farady József és dr. Schweitzer Ferenczet bízták meg. II. Miután a népiskola a testi fenytés alkalmazásakor nem ritkán összeütközésbe jöhet a tételes törvénnyel, fejtsék ki: 1. van-e jogosultsága a testi fenytésnek a népiskolában pusztán pedagógiai szempontból? 2. Mely állápontra helyezkedjék abban a kérdésben a kath. iskola vallásszempontból? 3. Mihez tartsa magát a tanító, hogy a testi fenytés alkalmazásakor a büntető törvénnyel összeütközésbe jöjjen? 4. Soroltassanak fel azok a nevezetesebb döntvények, amelyekből kitűnik, hogyan értelmezik a különféle bíróságok az idevonatkozó büntetőtörvényt. Eme tétel kidolgozásával Berencz Mihály Wortner Károly és Beiwinkler Ferencz jelöltetek ki. A dolgozatok jelíges zárt levélke kíséretében legkésőbb augusztus hó 1-éig az elnökséghez küldendők be. Mindegyik tételre beérkezett legjobb dolgozat 20—20 K-t kap jutalmul. Kivánatos, hogy a kitűzött tételekre a megbízottakon kívül minél számosabban pályázzanak.

Ujvidéki színészet.

Szombat este telt ház nevetett és tapsolt Kadelburgnak a katonai élethől vett szelletes, humoros vigjátékának: *A táncos regimént-nek*, mely pompás, gördülékeny előadásban került bemutatásra. Ez este a közönség újra meggyőződhetett, hogy művészi szempontból mily nagy értékkel bír, ha a színtársulat hozzánk nem ujjuszervezésekor, vagy akkor, midőn felfrissítik: virágvasárnapon jön el, mert ilyenkor rendszerint minden összjáték híján lévő előadásokban van részünk, és úgy járunk, mint Kövessivel, ki Ujvidéket kísérelti állomásnak tartotta és a téli előadásokra a próbákat belépti díjak mellett — Ujvidéken tartotta meg. Makónál a tagok évek hosszú sora óta együtt vannak és aki új tag jön a társulathoz, elsőrendű erő és hamarosan beilleszkedik a pompás összjátékba. Ilyen precíz előadás volt a szombati is. *Krémer Jenő*

állandó derűtségben tartotta a közönséget, mely hálással fogadta a jeles művész eredeti ezen alakítását is. Klenovits délceg Ellerbeek volt. *Baróthy, Szomor, Almássy és Irányi* jeles alakítást mutattak be. *Pestinek* zajos sikere volt, melyből *Dobinak* is hőven kijutott. *Tóvölgyi Margit* a vigjáték keretében époly művésznő, mint amilyennek a drámában megismertük. *Mészáros Giza, Csókáné, Nagy Terus, Nagy Vilma és Fodor Ella* az est sikerében egy-egy gyöngyszemet képeztek.

Vasárnap délután *Lotti ezredesei* arattak nagy sikert és szerezték a direktornak telt házat. *Felhő Rózsi*, a diceuse, chanteuse és exentrique *Lotti* szerepében ünnepeletetés tárgya volt. Temperamentumos, sikkes művésznő, kétségtelenül a vidék legjobb subrettje. *Krémer* és *Pesti* alezredesei fényes alkotások voltak. *Dobi* kis szerepében is kivált. *Baráthy, Mészáros Giza* jók voltak. *Iványitól* jobb alakítást vártunk volna. mj.

Vasárnap este természetesen népszínművet: a „Helyreasszonyt“ adták. Az előadás azonban nagyon vegyes hatást gyakorolt a közönségre s nem hozta létre az eddig megszokott jövedvet és lelkesedést. A játék összhangja nem volt teljesen kielégítő, a mi fényes bizonyítéka annak, hogy vasárnapon is ép oly gondos előadás szükséges, mint akármilyen más estén. Volt azért egyes jeleneteknél taps és kacagás is. Melegebb hangulatot a „Helyreasszony“ *Krémer* né kelte. Kellemes csöngő hangon énekelte az egyes énekszámokat. Különösen „Bolodul az embőr, embőr utána...“ a „Gyermekdal“ tetszettek. Hízogó, simulékony modora, a mivel a keményszívű udvarbíró uramat oly könnyen megpuhitotta, nagyon tetszett. Művésziesen játszotta *Krémer Jenő* az udvarbíró szerepét. Zamatos magyarsága jó hatást tett, humoros megjegyzései, komikus megjelenése állandó kacajra fakasztották a közönséget. *Nagy Terus* a kellesténél naivabb volt, mi által gyengítette játékát, megjelenése különben nagyon sympatikus. dr. b.

Hétfőn szintén telt ház előtt *Lehár Ferencnek*, Budapestén eddig több, mint 150-szer játszott „Vig özvegy“ című mulattató és kedves zenéjű operettje került színre másodszer ugyanolyan szereposztással, ugyanolyan bravúrosan és nagy sikerrel, mint az első alkalommal. *Felhő Rózsi, Békefi Lajos, Krémer Jenő, Bárdos Jolán, Pesti Kálmán* s általában minden szereplő alig győzte élvezni a sok tapsot és hosszantartó zajos éljenést. (dr. mi.)

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felelős szerkesztő: Mayer József.

Társzerkesztő: Medvetzky Imre dr.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Az újvidéki róm.-kath. hitközség a „Vasember“ bérházának lebontása alkalmával kikerülő ócska ablak, ajtó, padozat és egyéb ócska anyagra ajánlati árverést hirdet.

Az anyag a helyszínén május hó 1. és 2. napjain megtekinthető. A zárt ajánlatok május hó 3-ának déli 12 óráig a hitközség irodájában beadandók. A vevő tartozik az anyagot a bontás folyamán azonnal elszállítani.

Ujvidék, 1907. évi április hó 22-én.

Balia Árpád

Dr. Ámon Pál

I. gondnok.

kanonok-plébános, elnök.

1687. szám
tkv. 1907

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Grosz Adolf bácsföldvári lakos végrehajthatónak Popov Szekula boldogasszonyfalvai lakos végrehajtást szenvedett ellen 300 korona tőke és járulékaí iránt folytatott végrehajtási ügyében az ujvidéki kir. törvényszék s a titeli kir. járásbiróság mint tkvi hatóság területén a boldogasszonyfalvai 1023 számú betétben Popov Szekula nevében felvett. A 1 az 2396/1 házszámú 5 hold 28 □ öl Sztára Zsemlye dűlőben szántó 1801 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul az 1907 évi Május hó 18-ik napjának délután 3 órája Boldogasszonyfalva község házához kitűzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár a melynek 10%-át venni szándékozők készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal, vagy az 1881. évi 3333 számú K. M. rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervény átszolgáltatni kötelesek.

Vevő köteles az árverési vételárát 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt 30 nap alatt, a másodikat 45 nap és a harmadikat 60 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5 %-os kamatokkal együtt a titeli kir. adóhivatal, mint bírósági betétpénztárnál befizetni.

Titelen, 1907 évi február hó 14-én.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

Nagy keresetet

érhetnek el jó erkölcsi magaviseletű és a képviselőre ügyes egyének **egy nagyobb bankháznál.**

Ajánlatok e lap kiadóhivatalához 452. 69 2-1 szám alatt intézendők.

Egy 5 éves kisleányhoz,
jó házból való

KISASSZONYY felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

GRAND HOTEL MAYER

UJVIDÉK.

I. rendű szálloda.

Répa-Mag

óvári, obendorfi
ekendorg javított
óriás Duppani zab, Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china

Magyar-bikák

kan-malacok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költségépek Pekingi kaesa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmi intézősege. u. p. Koreza.

3 régi szó	3 új szó ..
Altvater	Altvater
Gessler	Gessler
Jägerndorf	Budapest
	52—

FISCHER ADOLF

butor, teherszállítási és beraktározási vállalata

UJVIDÉK
Kossuth Lajos-utoza 15. szám.

A most bekövetkező költözködési negyedre ajánlja ruganyos kocsiait felelősségteljes szállításra a legolcsóbb árak mellett. Gondos és szavatosság melletti csomagolás.

Olcsó árak! Olcsó árak!

6-3

Tisztelt háziasszony!

Ne hagyja magát új cikória-csomagok feldicsérlése által megtéveszteni, hanem legyen inkább meggyőződve arról, hogy a már sok év óta az Ön háztartásában is kipróbált

valódi :Franck: kávé-pótlék

a legjobb és továbbra is az fog maradni. —

Ügyeljen azonban, sürgősen kérjük, — pontosan ezen védjegyeinkre és aláírásunkra:

Franck Henrik Fiai
Kassa.

J. W. L.

200 kocsi érett trágya

azonnal eladó!

Bővebbet a kiadóhivatalban!

Dr. SÁNTHA-féle

SANATORIUM

SZABADKÁN, LENKEY-UTCA

(Lutheránus templom mellett.)

Ujjonnan épült, legmodernebbül berendezett magángyógyintézet ezer négyszögöl területen szép parkkal sebészeti, nőgyógyászati, szemészeti, bel- és idegbetegtek részére. (Heveny ragályos és elmebeteg kivételével.) Külön kényelmes szobák, közös kórtérmekek, társalgó és mellékhelyiségekkel, fedett és kényelmes folyosók terassok. Röntgen és kórvegytani laboratorium. Kitűnő ellátás (Pension rendszer.) Állandó orvosi felügyelet. Gondos ápolás. Mérsékelt árak. (Napi Pension 5—10 kor.) Bővebb fevilágosítással az intézet igazgató főorvosa

Dr. SÁNTHA GYÖRGY kórházi főorvos szolgál, ki állandóan az intézetben lakik.

Lapkihordáshoz

azonnali **fiút** keres a belépésre kiadóhivatal.

Jelentkezni lehet azonnal.

Mindenemü gyomorhaj, aranyér, emésztési zavar, időszakl vagyállandó székrekedés s az ezekkel járó következmények legbiztosabb hatásu gyógyszere az orvosi tekintélyektől ajánlott

Cascara-Sagrada

LABDACS.

(Székesfehérvári korona-pilula).

Ezen nem drasztikus hatásu növény laxanszer, nem ronítja a gyomrot, mint a többi hashajtó, fokozza az étvágyat, és a beteg működését elősegíti. Egyedüli szer melyet a természet nem szok meg gyakori használat mellett sem.

1 üveg ára (50 labdacossal) 1 korona.

1 próba doboz (12 labdacossal) 30 fillér.

3 korona és 45 fillér előzetes beküldése mellett 3 üveg vagy 10 doboz bérmentve szállítatik. Megrendelések azonnal teljesíttetnek az egyedüli készítőnél: Czollner Vínóze „Magyar korona” gyógyszerárában, Székesfehérvárott (Gróf Zichy-ház)

Tab I.